

Kurzus előadója: Eisemann György
Kurzus megnevezése: Zene, hang, szó
Kurzus megnevezése angolul: Music, Sound, Word
Kurzus kódja: MAGD-IR-413 = MAGD-IR-542
Oktató elérhetősége: e-mail: eisemann.gyorgy@btk.elte.hu honlap: http://www.klasszmagyar.hu fogadóóra: kedd 14-15:30
A kurzusvezetés nyelve: magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve: magyar
A jegyszerzés módja: gyakorlati jegy a követelmények alapján
Követelmények: felkészülés a megadott művekből, rendszeres és aktív részvétel a szeminárium munkában, referátum az egyik témából.
Kurzus leírása, tematikája: A kurzus interdiszciplináris és intermediális jellegű: a zene és a nyelv médiumainak találkozásáról, a hang és a szöveg összjátékának kompozíciós lehetőségeiről, esztétikai hatásának és befogadásának sajátosságairól szól. Olyan kérdéseket vet fel pl., hogy mi az esztétikai tétje a nyelv zenei felcsendülésének, a szöveg zenei, vagy a zene szövegszerű performálásának? Mit jelent e kapcsolat, milyen történeti alakzatai vannak szó és megformált hangzás viszonyának az európai kultúrában? A tematika a szépirodalom és a zeneirodalom kiemelkedő alkotásaiból válogat, a zene nyelvi közeghez kapcsolódásának többféle formáját veszi sorra: irodalmi (intermediális) hivatkozás, megzenésítés (dal, oratórius kompozíciók), programzene, opera stb. Az egyes foglalkozásokra készülve ezért ajánlott (újra) meghallgatni a sorra kerülő zeneműveket, noha ezek az órákon is – legalább részleteikben – felcsendülnek.
Kurzushoz tartozó kötelező irodalom: A tárgyalandó művek pontos meghatározására – a jelentkező hallgatók érdeklődését figyelembe véve – az első órán kerül sor. A javasolandó listán szerepelhetnek pl. Bach, Beethoven, Schumann, Schubert, Wagner, Mahler, Schoenberg, Bartók, Penderecki, Kurtág, Durkó Zs., Stockhausen, S. Reich stb., illetve irodalmi oldalról Bornemissza Péter, Petőfi, E. T. A. Hoffmann, Heine, Tolsztoj, Thomas Mann, Balázs Béla, Ady Endre, Pilinszky János stb. művei.
A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom: Nietzsche, Friedrich: <i>A szó és a zene = Kultusz és áldozat. A német esszé klasszikusai</i> , Bp., 1981, 303-316. Lang, Paul Henry: <i>Az opera. Egy különös műfaj különös története</i> , Bp., 1980. Harnoncourt, Nikolaus: <i>A beszédszerű zene</i> , Budapest, 1988. Fried István, Kelemen Zoltán: <i>Zene – szó... szó... szó...</i> , Szeged, 1995. Furtwängler, Wilhelm: <i>Zene és szó. Zenei és esztétikai írások</i> , Bp., 2002. Csobó Péter szerk.: <i>Zene és szó (Zeneesztétikai szöveggyűjtemény)</i> , Nyíregyháza, 2004. Grabócz Márta: <i>Zene és narrativitás (Írások 18-19. századi és kortárs zeneművekről)</i> , Pécs, 2003. Dahlhaus, Carl: <i>Az abszolút zene eszméje</i> , Budapest, 2004. Hollókői Lajos: <i>Zenei nyelvek, zenei metaforák</i> , Világosság 2006/9, 10, 11. Szegedy-Maszák Mihály, Jeney Éva szerk.: <i>A kultúra átváltozásai (Kép, zene, szöveg)</i> , Budapest, 2006. Szegedy-Maszák Mihály: <i>Szó, kép, zene. A művészetek összehasonlító vizsgálata</i> , Pozsony, 2007.
Rendszeresen szükséges technikai eszközök: a foglalkozásokat illetően ezekről a kurzus előadója gondoskodik.